

Spørgsmålet om udvidelse af FN's vigtigste organer.

(Dagsordenens punkter 81, 82, 12).

Spørgsmålet om en udvidelse af FN's vigtigste organer har sin baggrund i den mere end fordobling af antallet af medlemsstater, der har fundet sted siden pagtens vedtagelse, navnlig ved optagelse af de afro-asiatiske lande, der i årene efter 2. verdenskrig har opnået selvstændighed. En udvidelse af de forskellige råd kan kun ske ved en ændring i pagten, og noget sådant kræver i henhold til artikel 108, at to tredjedele af FN's medlemmer ratificerer ændringen, herunder alle de faste medlemmer af Sikkerhedsrådet.

Sagen om en udvidelse af FN's organer har i de senere år navnlig været behandlet af Komiteen om indkaldelse af en konference til revision af FN-pagten, som blev nedsat under 10. generalforsamling. Af politiske grunde er det i den forløbne tid ikke lykkedes at opnå enighed om indkaldelse af en sådan konference, som er forudsat i pagtens artikel 109, og dette forhold har medført en stigende utilfredshed i den afro-asiatiske gruppe, der ved 18. samlings begyndelse talte 54 af FN's daværende 111 medlemsstater. Komiteen holdt sit seneste møde i sommeren 1963, men evnede som tidligere ikke at overvinde Sovjetblokkens modstand mod en ændring af pagten, så længe Folkerepublikken Kina ikke repræsenterer Kina i FN.

Beretningen fra komiteens møde i 1963 konkluderede blot i et forslag om at opretholde den og anmode den om at afgive beretning til 20. samling, hvilket 18. samling vedtog (A/RES/1993 (XVIII)).

Imidlertid havde de afro-asiatiske lande nu fundet tiden moden til at tage sagen op direkte i generalforsamlingen, og på 18. samlings dagsorden sættes på deres foranledning spørgsmålet om sammensætningen af generalkomiteen (punkt 81), samt spørgsmålet om en ligelig repræsentation i Sikkerhedsrådet og Det økonomiske og sociale Råd (punkt 82). Det lykkedes dem at opnå, at forsamlingen vedtog to resolutioner om udvidelse af de tre nævnte FN-organer, nemlig Generalkomiteen til 25, Sikkerhedsrådet til 15, og Det økonomiske og sociale Råd til 27 medlemmer.

Til støtte for det afro-asiatiske synspunkt forelå i Det økonomiske og sociale Råds beretning fra 36. samling (punkt 12) to resolutioner, hvoraf den ene henstillede til generalforsamlingen, at der blev truffet foranstaltninger til at sikre en passende repræsentation for Afrika i Rådet på grundlag af ligelig geografisk fordeling, medens den anden opfordrede 18. samling til at udvirke en passende forøgelse i Rådets medlemstal for at det kunne forblive et effektivt og repræsentativt organ som forudsat i pagten.

Under de langtrukne debatter i årenes løb angående en revision af pagten har også det mindre spørgsmål om en redistribution af de ikke-permanente pladser i Sikkerhedsrådet været på tale. En redistribution uden samtidig udvidelse af vedkommende råd kan gennemføres uden pagtændring. Sovjetunionen har erklæret sig som tilhænger af, at London-aftalen af 1946 om fordeling af sæderne i Sikkerhedsrådet skulle ændres, således at de 6 ikke-permanente poster fordeles med 1 til hvert af områderne Afrika, Asien, Mellemøsten, Østeuropa, Vesteuropa og Latinamerika. Hvad angår fordelingen af Det økonomiske og sociale Råds pladser, har Sovjet gjort sig til talsmand for en ordning efter tilsvarende retningslinjer.

I et indlæg på 18. samling erklærede Sovjetunionen at have sympati med de afro-asiatiske landes ønske om at opnå kraftigere repræsentation i Sikkerhedsrådet og Det økonomiske og sociale Råd ved en udvidelse af disse organer. Dette krævede imidlertid en pagtændring som atter forudsatte de 5 permanente Sikkerhedsrådsmedlemmers, inklusive Kinas, ratifikation. Det fulgte heraf, at en sådan pagtændring ikke kunne gennemføres, før spørgsmålet om Kinas lovlige repræsentation i FN var tilfredsstillende løst. Den sovjetiske regering havde været i forbindelse med Kinas lovlige regering (Peking) om denne sag og havde fra denne modtaget et svar, hvorefter Kina, da det fortsat forhindredes i at deltage i FN's arbejde, ikke ønskede at forpligte sig med hensyn til ændringer af pagten vedrørende antallet af sæder i FN's principale organer. Den kinesiske regering havde yderligere udtalt, at en tilslutning fra dens side til en ændring af pagten,